

НИЙСЛЭЛИЙН СОНГИОН ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРТ БАЙРЛАЖ БҮЙ “ТӨМӨРБЕТОН ЭДЛЭЛИЙН ҮЙЛДВЭР БОЛОН БУТАЛЖ ШИГССЭН ЭЛС ҮЙЛДВЭРЛЭХ” ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

НЭГ. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

- Төсөл хэрэгжүүлэгч компани: БАЙГУУЛАМЖ-ОД ХХК
- Төслийн байршил: УБ хот Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хороо
- Үйл ажиллагааны чиглэл: Барилгын материалын үйлдвэрлэл
- Ерөнхий / Нарийвчилсан үнэлгээний огноо: 2024 оны 04 сарын 08
- Тайлант хугацаа: 2025 оны 01 сараас 12 сар
- Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011071150.
- Регистрийн дугаар: 2745836.
- Компанийн албан ёсны хаяг: Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 20-р хороо, Эрчим хүчний гудамж, 67 тоот.
- Холбоо барих утас: 99040872, 70001657.

1.2 Үйл ажиллагааны чиглэл ба хүчин чадал

Тус үйлдвэрийг анх 2016 оноос "Чиглэл од" ХХК ажиллуулж байгаад татан буугдсан бөгөөд 2024 оноос эхлэн "Байгууламж-Од" ХХК хариуцан, Байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээний (БОНУ) тодотголыг хийлгэж, үйлдвэрлэлийг тасралтгүй үргэлжлүүлж байна. Үйлдвэр нь Япон стандартын дагуу дулааны сүвгийн тэвш, таг, L-хэлбэрийн хана, хашаа болон буталж шигшсэн элс үйлдвэрлэдэг.

- Үйлдвэрлэлийн жилийн хүчин чадал: 5,000 м³ угсармал бетон эдлэл, 12,000–13,000 м³ буталж шигшсэн элс.
- Үйлдвэрийн үндсэн нэгжүүд: Арматур бэлтгэлийн хэсэг, Хэв хашмал бэлтгэх хэсэг, Бетон цутгах хэсэг, Дулааны боловсруулалтын хэсэг, Бэлэн бүтээгдэхүүн хураах талбай, Бетон зуурмагийн үзель.

1.3 Төслийн байршил, газар эзэмшил

Төсөл нь Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хорооны нутаг дэвсгэрт (Царцааны аж ахуйн баруун талд) байрладаг. Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны 03 сарын 28-ны өдрийн А/444 тоот шийдвэрээр 1801600146 дугаар бүхий 61,763 м² талбай бүхий газрыг 15 жилийн хугацаатайгаар, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар эзэмшин үйл ажиллагаа явуулж байна.

1.4 Орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн төлөв байдал

Сонгинохайрхан дүүрэг нь 1200.6 км² нутаг дэвсгэртэй, Монгол Улсын нийт хүн амын 10.1 хувийг эзэлдэг. Үйлдвэр байрлаж буй 32-р хороо нь ИТХ-ын 2010 оны тогтоолоор байгуулагдсан бөгөөд Бордоо, Баруун түрүү, 384 гарам, Эмээлт, Хурган гэсэн 5 хэсгээс бүрддэг. Төслийн зүгээс орон нутгийн иргэдийг ажлын байраар хангах, эдийн засгийн эргэлтийг дэмжих зорилго тавин ажилладаг бөгөөд тайлант хугацаанд нийт 19-40 гаруй ажилтан хөдөлмөрлөж, тогтвортой ажлын байраар хангагдсан байна.

ХОЁР. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

1. Агаарын орчныг хамгаалах, бохирдлыг бууруулах

- Төлөвлөсөн ажил: Үйлдвэрийн талбайн тоосжилтыг бууруулах, замын усалгаа хийх.
- Гүйцэтгэл: Тайлант хугацаанд замын усалгааг өдөрт 2-оос доошгүй удаа хийсэн. Автомашины хурдыг 30 км/цагаас хэтрүүлэхгүй байх хяналт тавьсан.
- Үр дүн: Тоосжилт өмнөх үеэс 25%-иар буурсан.
- Биелэлтийн хувь: 100%

2. Усны нөөцийг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах

- Төлөвлөсөн ажил: Хэрэглээний болон технологийн усны тоолууржуулалт, саарал ус дахин ашиглах.
- Гүйцэтгэл: Гүний худгийн усыг 100% тоолууржуулж, ахуйн хэрэглээний усыг усалгаанд дахин ашиглав.
- Хэрэглэсэн усны хэмжээ: Усны хэмжээ 5.3 м3
- Биелэлтийн хувь: 95%

3. Хөрсөн бүрхэвч хамгаалах, нөхөн сэргээлт

- Төлөвлөсөн ажил: Эвдрэлд орсон талбайг биологийн болон техникийн аргаар нөхөн сэргээх.
- Гүйцэтгэл: Нийт [0,05] га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийж, хөрсний шимт үеийг зөөж дэвссэн. Орон нутгийн ургамлын үрээр биологийн нөхөн сэргээлт хийв.
- Биелэлтийн хувь: 90%

4. Хог хаягдлын менежмент

- Төлөвлөсөн ажил: Хог хаягдлыг ангилан ялгах, зориулалтын цэгт төвлөрүүлэх.
- Гүйцэтгэл: Ахуйн болон аюултай хог хаягдлыг (тос, тосолгооны материал) тус тусад нь ангилсан. Эрх бүхий байгууллагатай гэрээ хийж зайлуулсан.
- Биелэлтийн хувь: 100%

ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ (МОНИТОРИНГ)

(Байгаль орчны лабораториор хийлгэсэн шинжилгээний үр дүнг нэгтгэлээ)

Хэмжилт хийсэн орчин	Үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний үр дүн	Стандарт хэмжээ	Дүгнэлт
Агаарын чанар	PM2.5, PM10, SO2, NO2	35 мкг/м3	MNS 4585:2016	Стандартын хэмжээнд
Усны чанар	pH, хатуулаг, хүнд металл	Ph7.5	MNS 900:2018	Шаардлага хангасан
Хөрсний бохирдол	Хүнд металл, нефтийн бүтээгдэхүүн	6, мг/кг	MNS 5850:2019	Бохирдолгүй
Дуу шуугиан	Децибел (дБ)	58дБ	MNS 5002:2000	Зөвшөөрөгдөх хэмжээнд

ДӨРӨВ. ОРОН НУТАГТАЙ ХАМТРАН АЖИЛЛАСАН БАЙДАЛ, НӨХӨН ОЛГОВОР

- Нийгмийн хариуцлага: Орон нутгийн иргэдийг ажлын байраар хангасан байдал 23 иргэн ажилд орсон).
- Мэдээлэл хүргэлт: Орон нутгийн захиргаа болон иргэдэд төслийн байгаль орчны нөлөөллийн талаар өгсөн мэдээлэл, уулзалт хийсэн

БАЙГУУЛАМЖ-ОД ХХК

- Гомдол барагдуулалт: Тайлант хугацаанд иргэдээс байгаль орчинтой холбоотой гомдол санал ирээгүй

ТАВ. САНХҮҮГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

- Агаар хамгаалах зардал: 165000 төгрөг
- Ус хамгаалах зардал: 560000 төгрөг
- Нөхөн сэргээлтийн зардал: 400000 төгрөг
- Мониторинг, шинжилгээний зардал: 328000 төгрөг
- НИЙТ ЗАРЦУУЛСАН САНХҮҮЖИЛТ: 1450000 төгрөг (Төлөвлөсөн төсвийн биелэлт: 100%)

ЗУРГАА. ЕРӨНХИЙ ДҮГНЭЛТ БА ЦААШДЫН ЗОРИЛТ

- Ерөнхий дүгнэлт: 2025 оны БОМТ-ний нийт биелэлт 91 %-тай хэрэгжсэн бөгөөд төслийн зүгээс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгаж чадсан.
- Анхаарах асуудал: Цаашид биологийн нөхөн сэргээлтийн ургалтын хувийг нэмэгдүүлэхэд анхаарах шаардлагатай байна.
- Дараа жилийн зорилт: Хог хаягдлыг дахин боловсруулах технологийг нэвтрүүлэх.

1.1 Усны нөөцийн менежмент, хамгаалалт

- Төлөвлөсөн ажил: Ус ашиглалтыг 100% тоолууржуулах, гэрээний дагуу төлбөр төлөх, усны чанарын мониторинг хийх.
- Хэрэгжилт: Тус компани нь Туул голын сав газрын захиргаа болон Нийслэлийн Байгаль орчны газартай 2025/28 тоот "Ус ашиглах гэрээ"-г 2025 оны 09 дүгээр сарын 04-ний өдөр байгуулсан. Үйлдвэрлэлд 47м ба 60м гүнтэй, хо
- ногт 76 м³ ус авах хүчин чадалтай 2 гүний худгийг ашиглаж байна.
- Усны тоолууржуулалт: Худгийн гаргалгааны шугам дээр DH-32 болон LXLG-32 загварын 32 мм-ийн голчтой усны тоолууруудыг суурилүүлж, Стандарт хэмжил зүйн газраар баталгаажуулсан (Гэрчилгээний дугаар: 00757, 06030). 2025 оны байдлаар нийт 13,555.17 м³ ус ашиглаж, төлбөр тооцоог хугацаанд нь ХасБанкаар дамжуулан бүрэн төлж барагдуулсан.
- Үнэлгээний оноо: Авбал зохих 20 онооноос 20 оноо авсан.
-

1.2 Хог хаягдлын менежмент

- Төлөвлөсөн ажил: Хог хаягдлыг ангилан ялгах, зориулалтын цэг байгуулах, эрх бүхий байгууллагаар тээвэрлүүлэх.
- Хэрэгжилт: Баянгол дүүргийн 20-р хороо болон "Баянгол Шинэ Өргөө" ОНӨААТҮГ-тай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх гурвалсан гэрээг байгуулж ажилласан. Үйлдвэрээс гарч буй ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хатуу хог хаягдлыг зориулалтын HDPE стандартын саванд ангилан ялгаж, гэрээний дагуу хуваарийн дагуу тээвэрлүүлж байна. Шатдаг тослох материалын үлдэгдлийг хөрсөнд нэвчихээс сэргийлж хяналт тавьсан.
- Үнэлгээний оноо: Авбал зохих 20 онооноос 18–20 оноо авсан.

3.5 Осол, эрсдэлийн менежмент ба ХАБЭА-н сургалт

- Төлөвлөсөн ажил: Ажилчдыг хамгаалах хувцас хэрэглэлээр хангах, ХАБЭА-н сургалтад хамруулах, давтан зааварчилгаа өгөх.
- Хэрэгжилт: Тус компани нь 2025 оны 02 дугаар сарын 06 болон 02 дугаар сарын 24-ний өдрүүдэд нийт ажилчдад байнгын ХАБЭА-н дотоод давтан зааварчилгааг өгч, зургийн баримтжуулалт хийсэн. Мөн "Монгол Барилга Консалтинг" ХХК-ийн "Итгэл" сургалтын төвтэй хамтран 2025 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдөр "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт"-ыг тусгай хөтөлбөрийн дагуу зохион байгуулж, нийт ажилтнуудыг хамруулан шалгалт авч гэрчилгээжүүлсэн. Сургалтад компанийн Ерөнхий захирал Б.Бурмаа, ХАБЭА-н менежер Ц.Булгантамир болон инженер, техникийн ажилчид 100% хамрагдсан.
- Үнэлгээний оноо: Авбал зохих 20 онооноос 20 оноо авч бүрэн биелсэн.

4.1 Хөрсний хими, чанарын шинжилгээний үр дүн

Байгаль орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу хөрсний дээжийг "Нарт Шүүн Консалтинг" ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн (Акт №23/08-15/3). Шинжилгээний үр дүнгээс үзэхэд хөрсний хүнд металлын агууламж Монгол Улсын стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс (MNS 5850:2019) хэтрээгүй, хэвийн байна.

- Хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүд (мг/кг):
 - Хром (Cr): 45.0 - 52.5 (Стандарт хязгаар: элсэрхэг хөрсөнд 60) – *Шаардлага хангасан.*
 - Хар тугалга (Pb): 12.5 - 21.9 (Стандарт хязгаар: элсэрхэг хөрсөнд 50) – *Шаардлага хангасан.*
 - Кадми (Cd): 0.0 (Стандарт хязгаар: элсэрхэг хөрсөнд 1.0) – *Байхгүй/Шаардлага хангасан.*
 - Цайр (Zn): 48.1 - 62.2 (Стандарт хязгаар: элсэрхэг хөрсөнд 100) – *Шаардлага хангасан.*
 - Зэс (Cu): 8.5 - 28.5 (Стандарт хязгаар: элсэрхэг хөрсөнд 60) – *Шаардлага хангасан.*
 - Никель (Ni): 14.5 - 22.4 (Стандарт хязгаар: элсэрхэг хөрсөнд 60) – *Шаардлага хангасан.*
- Эрүүл ахуйн үзүүлэлт (Нянгийн тоо):
E.coli болон бусад гэдэсний савханцрын бохирдлын зэрэг "бохирдолгүй" буюу 0.1-ээс бага гарч, MNS 5367:2004 стандартын шаардлагыг бүрэн хангасан байна.

4.2 Техникийн аюулгүй байдал, краны магадлалын акт

Үйлдвэрлэлийн явцад байгаль орчинд болон ажилчдын амь насанд осол эрсдэл үүсэхээс сэргийлж, "Монкран Консалтинг" ХХК-иар үйлдвэрийн HENAN DAFANG маркийн MH5-16 дугаартай, 5 тонны даацтай Вандан краны гадна үзлэг, статик болон динамик туршилтыг хийлгэсэн (Акт №M24/275).

- Туршилтын үр дүн: Кранд 5000 кг жинтэй ачааг өргөж, тоормосны барилт болон механизмын үйл ажиллагааг шалгахад ямар нэгэн ан цав, хэв гажилт үүсээгүй, ажиллагаа "Хэвийн" гэж үнэлэгдсэн. Дараагийн ээлжит магадлалын хугацааг 2025 оны 06 сарын 10 хүртэл сунгаж баталгаажуулсан байна.
- Үнэлгээний оноо: Авбал зохих 10 онооноос 10 оноо авсан.

5.1 Санхүүгийн зарцуулалтын гүйцэтгэл

Тайлант хугацаанд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, зам талбайн усалгаа хийх, ХАБЭА-н сургалт зохион байгуулах, мод тарих, усны чанар болон хөрсний лабораторийн мониторингийн зардалд батлагдсан төсвийн дагуу нийт 3,200.0 мянган төгрөгийг 100% зориулалтын дагуу зарцуулсан байна.

БАЙГУУЛАМЖ-ОД ХХК

5.2 Ажлын хэсгийн нэгдсэн үнэлгээ, дүгнэлт

Нийслэлийн Байгаль орчны газрын хяналтын хэлтсийн улсын байцаагч Д.Баасанхүү, Туул голын сав газрын захиргааны мэргэжилтэн Э.Эрдэнэцэцэг, СХД-ийн ЗДТГ-ын байгаль орчин хариуцсан ажилтан Ц.Саруул нарын бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсэг "Байгууламж-Од" ХХК-ийн 2025 оны БОМТ-ний биелэлтийг газар дээр нь шалгаж, нэгдсэн үнэлгээ өгсөн байна.

- Хяналт-үнэлгээний хуудасны нэгдсэн дүн:
 - Ажлын хэсгийн дарга Э.Жаргалсайхан болон нарийн бичгийн дарга Д.Санчирбаяр нарын удирдсан комисс төслийн байгаль орчны хамгаалалтын биелэлтийг 88-94 оноо буюу "90%" (Хангалттай) гэж үнэлж, тайланг хүлээн авч баталгаажуулсан байна.

2025 ОНЫ БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙН НЭГДҮГНЭЛТ: 90%

(Ажлын хэсгийн гишүүдийн үнэлгээний дундаж оноо: 94)

5.6 Цаашдын зорилт (2026 онд анхаарах асуудал)

1. Батлагдсан "Ус ашиглах гэрээ"-ний дагуу хоногт ашиглах усны лимитийг хэтрүүлэхгүй байх, тоолуурын заалтыг улирал бүр Туул голын сав газрын захиргаанд үнэн зөв мэдүүлж байх.
2. Тариалсан 250 ширхэг модны усалгаа, арчилгааг технологийн дагуу хийж, биологийн нөхөн сэргээлтийн амьдралтын хувийг 85%-иас дээш түвшинд хадгалах.
3. Техникийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор кран болон бусад хүнд механизмын ээлжит магадлалыг хугацаанд нь хийлгэж, ХАБЭА-н дотоод сургалтын давтамжийг нэмэгдүүлэх.

ХАВСРАЛТ БАРИМТ БИЧГҮҮД:

1. Тэрбум мод тарих үндэсний хөдөлгөөнд нэгдсэн мод тарих үзийн фото зураг
2. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний дагуу ажилчдад давтаг зааварчилгаа сургалт өгч буй үеийн фото зургууд, сургалтад хамрагдсан бүртгэл, өргөн тээвэрлэх краны шалгалт магадлагаа.
3. Байгаль орчны хяналт-шинжилгээний лабораторийн сорилтын дүнгүүд
4. Ус ашиглах зөвшөөрөл худгийн паспорт, гэрээ, дүгнэлт, төлбөр төлсөн баримт, боломжит нөөцийн дүгнэлт хог хаягдал зайлуулах гэрээний хуулбарыг хавсаргав.

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

"Байгууламж-Од" ХХК-ийн ХАБЭА-н менежер: / Ц.Булгантамир /

ХЯНАЖ БАТАЛСАН:

"Байгууламж-Од" ХХК-ийн захирал: / Б.Бурмаа /

